

حيات

مېاره د احماد مېانه د نيا د راهه هره حيات قاتلم ...
نچه

نهمه 15 غرومدر

سنة لکي پوسته ايله 7,5 ليرا .
(اجنبي مملکتلر ايچين 7,5 دولار)

ابونه د اعلان ايشاري ايچين استانبول بوووسنه
مراجعت ايديليز .
يازي ايشلرنيك مرجعي انقره مرزبدر .

اداره مركزي :

انقره ده ، استانبول جاده سنده انقره
معارف اميناكي ياننده كي دائره

استانبول بوووسني :

استانبول ده ، انقره جاده سنده 87 نومروده
دائرة مخصوصه

4 نجي جلد

انقره 23 ، اغستوس ، 1928

صاي : 91

دیل انجمنك راپوری

دیل انجمنك صرف حقنه كي راپوری نشر اولوندى .
بو راپورك اك مهم جهتي مقدمه سیدر . بو چوق مهم
اولان مقدمه ده بالخاصه شویله ده نمکده در :
شیمدی په قادر تدوین و تدریس اولونان
« صرف و نحو » کتابلریمزه ، قواعدیمزك تلمانی
أجنبي بر لسانك آنجاق هجائی بر املايه مساعد،
گرفت و مغلق یازیمی تشکیل ایدردی . او یازی ،
ماده و لاحقهلرنده صائك اسلی و پك مهم بر
رول اوینا مقدمه اولدینی لسانمزی منتظم بروو آیهل
سیسته میله یازما موزه مساعد ایتیهور ، منشأی
أجنبي کلهلری هجائی املا لریله واصلی مخرجلرندن
تلفظ ایدم دیکنمز حرفلریله محافظه ایتیه بزی
اجبار ایدیوردی . عصرلردن بهری لسانمزك
صوتی ماهیتیه ضدیت حالنده بولونان بو یازی
سیسته می ، بو صورتله ، ثابت بر املايه مالک
اولما موزه مانع اولو یوردی .

أساس اعتباریله تورك دیلنك قواعدینی
احتوا ایتیه سی لازم کلن غرامه لریمزه حرفلر
صرف عربجه په ، فارسی په و نهایت تورکجه په
مخصوص قسملره آیریلردی . ألف لاملی
ترکیملری او قوتوب یازدیرمق ایچین قری و شمس
حرفلر توکره تیله ، وصل قاعده لری ازرله تییلردی .
عینی مخرجه عائد اولوب متجانس دینیلن حرفلرک
برر برر هانکی کلهلرده قوللانیلدیغنی تعلیم ایچین
سنه لرله املا یازدیریلر و بوتون بومساعی په رغماً
لیسه لردن حیقان طلبه نك بیله «ح» یی «خ» دن ،
«ث» یی «س» ویا «ص» دن تفریق ایتیه سی تأمین
اولونا مازدی . کرچه تورکجه کلهلرک چوعی قسماً
صائله یازیلردی ، فقط سکز و و آیهل سسمزه
مقابل آنجق دورت اشارتمز واردی ؛ أساساً
هم صداسز حرف اولارق قوللانیلان ، هم ده

عربجه و عجمجه کلهلرک اوزون هجالینی یازان
اشارت لرک اوچ تانه سی اوزرینه برده تورکجه نك
زنکین و و آیهل سیسته منك اداسی و کله تیلمشدی .
بو اوچ حرف (ا ، و ، ی) عینی زمانده همزه نك ده
کرسیمی ایدی و بزم فونه تیکنمزه مخرجی موهوم
اولان بو عرب حرفنك املاسی ایچین اوندن زیاده
قاعده توکره تییلردی . یاهنوز لساندن آتیلا مایان
ألف مقصوره لی کلهلر ، یا اونلرک ألف لاملی و یا
همزه وصلی کلهلر و صلیله تشکیل ایدن مرکب
کلهلر ... بوتون بونلرک توکره تیلمه سی ده ، توکره
نیلمه سی ده غایت چتین شیلردی . بر (قاضی
الحاجات) ی ، بر (متوازی الاضلاع) ی ، بر
(موسی بن نصیر) ی ویا (عیسی بن مریم) ی
درست او قومق ، (بالاتزام) ویا (الی النهایه) کی
بر تعیری دوغرو یازمق لیسه مأذونلرینه بیله
پك ده میسر اولو یوردی .

یارینك صرفنده آرتق بو کوچ قاعده لره
یر قالمیور . تحریر لسانمزه ، بالخاصه اسکی
ادبیاتمزه موجود اولان عربی ترکیملری یازدیرمق
و خطاسز او قوتومق ایچین آرتیق خصوصی هیچ
بر قاعده په لزوم یوقدر قلیشه حالنده کی
مرکب کلهلرک معناسنی اکلامق ایچین ده
اسکیسندن فضله بر کوچلک چکیلمه په جکدر ؛
چونکه بونلرک تک بر مفهوم تشکیل ایدن معناسنی
ذهنك قاوراماسی ایچین لفظی عنصرلرینی تحلیلله
احتیاج یوقدر . مثلاً (بیلدر) کله سمنك
(بریلدر) دن تشکیل ایتدیکنی بیلمه دن معناسنی
آکلادیغمز حالده (بالاتزام) ک (پای جاره) دن ،
(لام تعریف) دن و (التزام) مصدر مزید فیهندن
ترکب ایتدیکنی بیلمه موزه نه دن بر لزوم تصور
ایدیلسین ؛ بو کون دخی بو کلهلری پك کوزهل
و تام یرنده قوللانیلنلرک قاجی اونلرک صرفی
و نحوی تحلیلنه واقفدر ؟

بوس بوتون صائسز اولارق باشلايان بزم
تورکجه املا منك (یعنی غرب تورکجه سی املا سمنك)
تاریخی تکاملی بزی حقیقی بر املا آنارشیسنه
سوق ایتشدی . (صمن ، قپو ، صکره) کی
قلیشه لرک قیریلوب تدربجاً (صامان ، قاپی ، صوکره)
شکلرینه واصل اولماسی ، بونکله برابر (صمان ،
قاپو ، صوکره) کی متوسط شکللرک یاشاماسی ؛
دیگر طرفدن (بولندیر یله من) کی صرفی بر
قلیشه نك ده (بولندیر یله من) ، (بولندیر یله من) ،
(بولندور یله من) ، (بولندور و له من) ، (بولوندو -
رولاماز) ، (بولوندور و له ماز) ... الخ .
شکللرینی اکتساب ایتیه سی اسکی یازی و املا
سیسته منك ملی فونه تیکنه . توافقسنز لکنه و لسانمزك
روحنه - ولوحده سی بر طریق ايله - نفوذ
ایدن قلم اربابنك کیتدجه صائتی بر املايه تمایل
ایتدیکنه دلالت ایتکده در . فقط صائت اولارق
قوللانیلان حرفلرک کفایتسنز لکی ، لسان تحصیلنك
دائماً کهنه قلیشه لری مقبول صایان رسمی املا دن
ملهم قواعد تابع اولماسی ، تمامیه قیاسی درجه ده
استعمال اولونان عرب شکلیاتنك ایستر ایسته من
سیسته م بر لکی وجوده کتیرمه په و صائت سیسته منی
بلا تفریق کله و لاحقهلرده تطبیق ایتمه مانع
تشکیل ایدیوردی

ایشته لاتین حرفلرینك لسانمزه تطبیق اولونما .
سیله ، بردن بره عرب شکلیاتنك بنائی قالبلرینی خطاً
قیرمق ، قوللاندیغمز عربجه کلهلری هادی لغت
لسانمزه مال ایتک و ملشای نه اولورسه اولسون
لغتمزه داخل بوتون کلهلری عینی فونه تیك املا
سیسته منه تابع طوتمق امکانی حاضر لانش اولدی .
بو صورتله ذکی و منور بر اجنبي په قرائت ، املا و غرامه
ریمزك بوتون أساسلرینی بر هاقفاده توکره تمك
امکان دائره سنه کیرمشدرد ...

راپوردن نقل ایتدیکنمز بو جمله لر یاپیلان صرف انقلابنك هم لزومی ، هم تولید ایدمجه کی ای نتیجه یی واضح صورتده کوسته ریور . انجمنك صرف راپورنده کی
بو مقدمه یی او قویالمز هیچ شبهه ایتیه یورزکه بو انقلابك هم لزومی ، هم اهمیتنی لایقیه تقدیر ایدم جکلردر .
بر کره بو تقدیر ، بو ایمان یاییلسین ، تطبیقات ساحه سنده هر شکلی په نه بیلیرز . بو کون ایچین اك مهم وظیفه هیچ بر قارغاشالغه میدان و برمه بهجك بر
بروغرام ايله تطبیقات ساحه سنه آتیلیمق و بر طرفندن ده هروجدانده بو ایمانی قوتلندرمکدر .
- حیات -

کونہ شعاعانک محترمہ تأثیری

فنی تدقیق

لاجورد، مور وبالخاصہ اولتراویولہ شعاعانک شدت لری تعین خصوصندہ باشقہ اصولر تطبیق ایدیلر، بوشعاعانک نشر ابتدکی حرارت تہ نہرژیسی نسبتہ جوق آذرر . بواسولردن بری فوطو الکتریک جرحہ اصولی اولوب جوق مغلق اولدیفندن بورادہ ذکرندن صرفنظر ایدلشد .

یوقاریدہ کی مطالعاتہ نظراً اوزون موجهلی، یعنی حرارت شعاعانی ایلہ قیصہ موجهلی، یعنی کیمیوی شعاعات فیزیکی نقطۂ نظردن مختلف صورتدہ متصفدر . بوفرق بالطبع بیولوژی ساحہ سندہ مژردر .

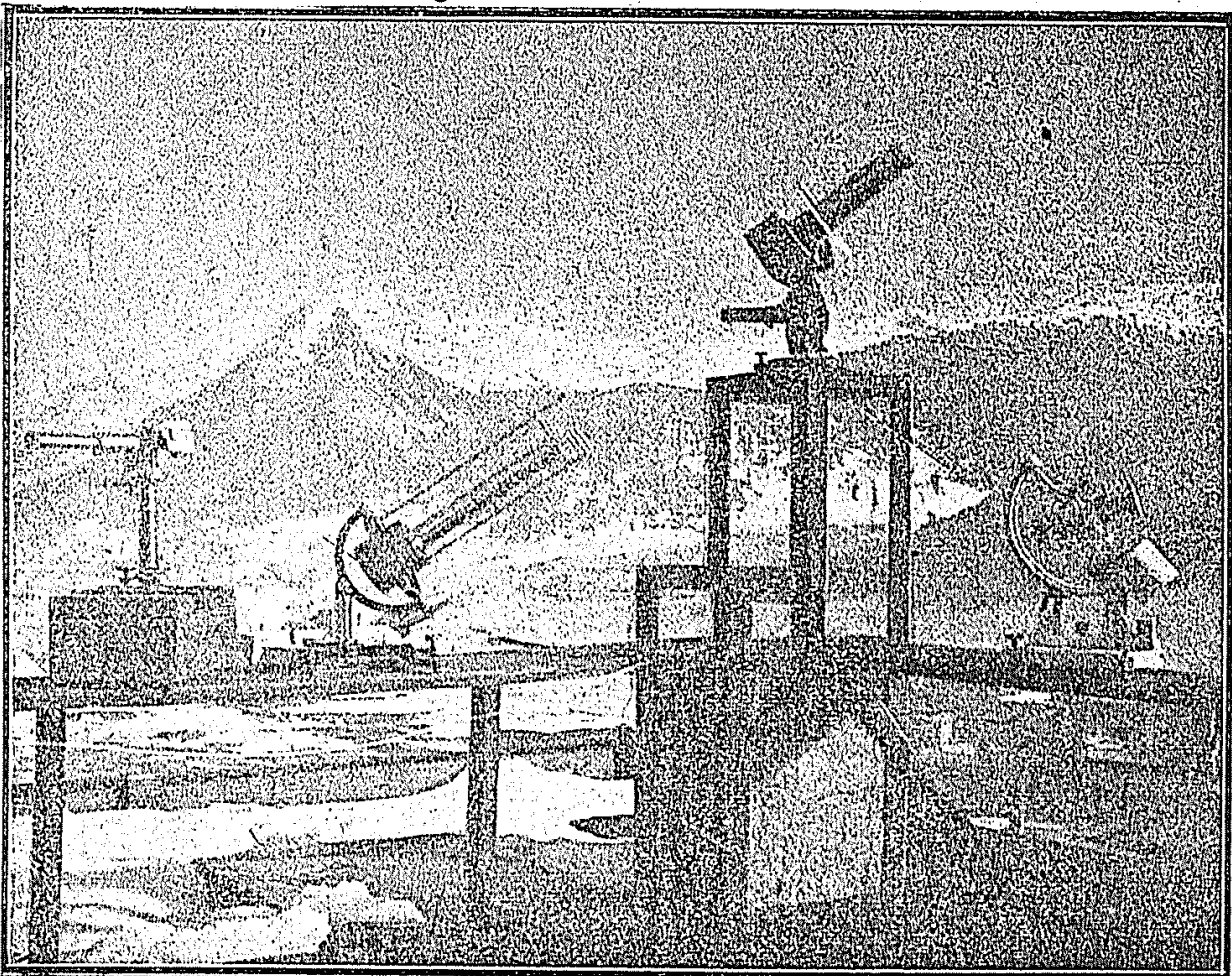
انسانک جلدی و جلدک ادمہ سی اوزہرینہ یاپیلان باشلیجہ تأثیری ماورای احمر شعاعانی و بونلرک یانی باشندہ بولونان کونش طیفنک داها آجیق شعاعانی اجرا ایدر . داها اوزون موجهلی اولان ماورای احمر شعاعانی وجودک سطحنہ اصابت ابتدکی زمان شعاعات مذکورہ بشرہ طرفندن تماماً اخذ اولونور . بونک ایچون بشرہ حرارت اعظمی مقدارده یوکسلر و جلدک داها دهرینده اولان طبقہ لرنده کیت کیده آچالیر . حالبوکہ داها قیصہ موجهلی اولان ماورای احمر شعاعانی ایلہ داها آجیق اولان شعاعات بشرہ دن نفوذ ایدرک آنجیق دهرین نقطہ لردہ بویوک بر حرارت تأثیری حصولہ کتیرلر . بون تأثیر دقتی جالب بدرجہ دہ اوزون بر مدت دوام ایدر .

صوک زمانلردہ یاپیلان بعض تدقیقاتہ کورہ کونش ضیاسنک کوزلر اوزہرینہ یادیبی مضر تأثیر دخی کذا ماورای احمر شعاعانک تأثیرینہ عطف ایدلکده در . بوشعاعات ایکی ساعت قادر بر مدت تأثیر ایدینجہ آغیر ودوامی برطاقم اخلاعات حصولہ کلیر . اولترا ویولہ شعاعات عین مدت دوام ایدن تأثیری ایسہ آنجیق خفیف اولوب سرعتلہ زائل اولور . دیگر طرفندن کونش شعاعانک عضویت اوزہرینہ یادیبی اک مهم فیزیولوژیک تأثیرات دہ اولتراویولہ

مومی، ایلہ مقایسہ صورتیلہ مساحہ ایدیلر . عموم انشعاعات ایلہ ماورای احمرده و صرئی طیفک قرمزیدن ماوی به قادر اولان قسمندہ کی منفرد طیف منطقه لرنده موجود انشعاعات قوتی (شدتی) ایچون قولانیلان مقیاس بوتون بوشعاعاتہ خاص اولان حرارت تأثیریدر . شکلر بومقصده خادم واک زیادہ مستعمل آلتلردن بر قاجنی کوسترمکده در . K. Angstrom طرفندن ترتیب ایدلش اولان « معدل پیرہ لیو متره » Pyrheliometer « عین بویوکلکده، سیاهه تلون ایدلش ایکی مانعانین شیریدنی حاویدر . بونلردن بری کونشہ عرض، دیکری کونشدن محافظہ اولونہرق ایکنجیسی برنجی شیریدک درجہ سخونتنی اکتساب ایدینجہ به قادر الکتریک جریانی ایلہ تسخین ایدیلر . تسخین ایچون لزومی اولان قدرت الکتریقیہ نک مقدارندن کونش انشعاعاتک قدرتی حساب ایدیلہ بیلیر . Abbot نامندہ کی ذات « کوموش صفیجہ لیو متره سی » ندہ شعاعاتہ معروض، سیاه لافش بر کوموش صفیجہ سندہ کی تزیاد حرارتی فوق العادہ حساس بر ترمو متره اعانہ سیلہ اولچمکده در . Michelson ک « بی مہ تال آقتینومتره » Bimetal Aktnometer « سندہ ایکی معدندن باقیر ویلاتیندن - مرکب بر صفیجہ کونش شعاعاتہ عرض و بوصفیجہ نک حرارتک تحت تأثیر ندہ کی انحناسی درجہ سندن سوق ایدیلن قدرت انشعاعیہ نک مقداری استخراج ایدلکده در . صرئی طیفک اک قیصہ موجهلی قسمک، یعنی قویو ماوی،

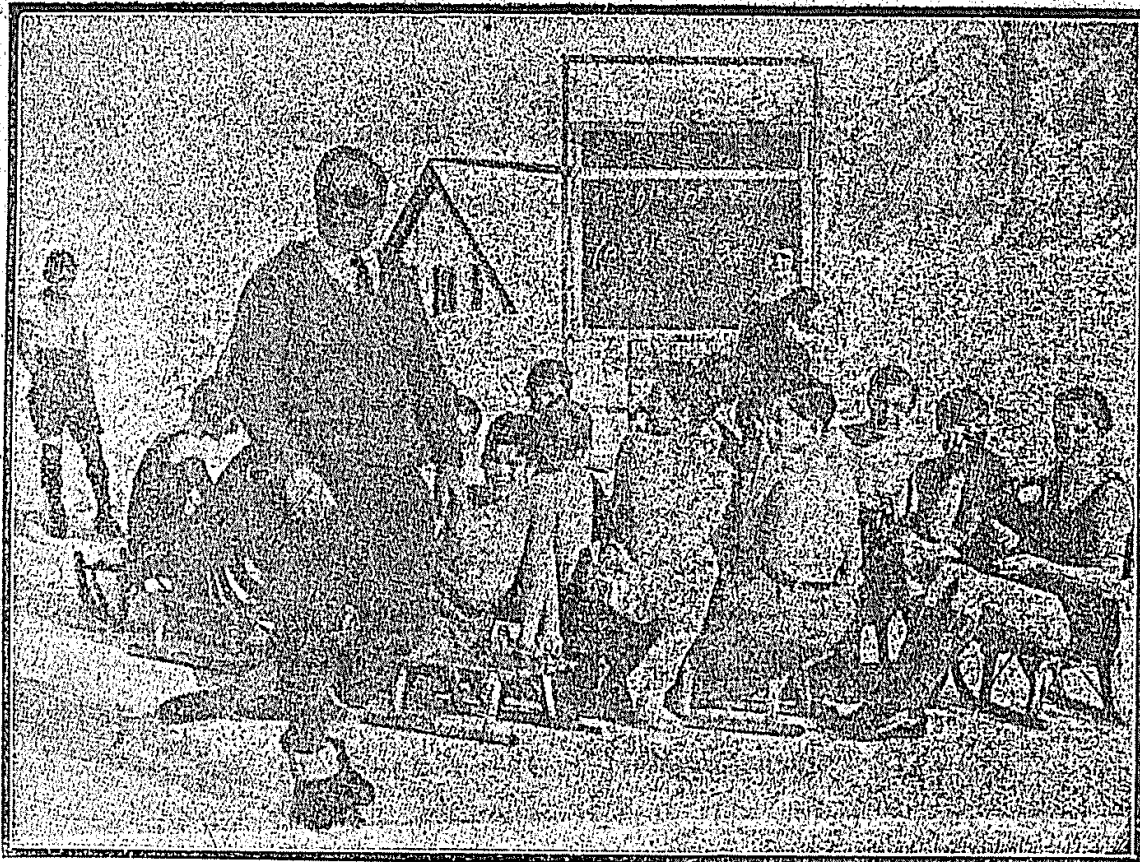
کونشک بر قوۂ شفائیہ به مالک اولدینی قناعتی جوق اسکیدر . صوک زمانلردہ صحتک اعادہ وادامہ سی خصوصندہ بو قوتدن استفادہ ایتک تمایلی اوقادار تعمم ایتشدرکہ طبابت شیمیوی به قادر اولدیفندن جوق داها واسع بر مقیاسده بوقوتی تدقیقہ مجبور اولمشدر . بو تدقیقات بوس بوتون یکی بر علم شعبہ سنک وجودہ کلسنی انتاج ایدتی . بوشعبہ علمک استهداف ایلدیکی غایہ، کونشک انشعاعاتی تحلیل و بوانشعاعاتک ذی حیات عضویت اوزرینہ یادیبی فیزیکی، کیمیوی و حیاتی تأثیرلری تدقیق ایتکدن عبارتدر .

معلوم اولدینی اوزرہ کونشک بیاض ضیاسی مختلف ضیا نوعلردن مرکبدر . « مختلف ضیا نوعلری » دہ نیجہ طول موجلری مختلف ضیا شعاعاتی آکلاشیلیر . ضیا بر حرکت موجه دن حصولہ کلکده اولوب هر ضیا نوعنہ تماماً معین بر طول موج اصابت ایدر . تماماً معین بر طول موج ایسہ معین بر رنگہ توافق ایتکده در . کونشک بیاض ضیاسی - مثلاً انکسار طریقیلہ - تحلیل ایدلکی زمان « رنگ طینی » دہ نیلن رنگلی بر لوحہ ایدیلر . بو لوحہ صیرا ایلہ قرمزی، طورونجی، صاری، یشیل، ماوی، لاجورد و مور رنگلری احتوا ایدر . بوکا کورہ لوحہ نک بر نہایتی قرمزی، دیگر نہایتی مورددر . لوحہ قرمزی نہایتہ میلیونندہ 760 میلیمتره، مور نہایتہ ایسہ میلیونندہ 400 میلیمتره لک بر موجه ساحہ سی اشغال ایدر . فقط مذکور رنگ طینی کونشک تکمیل طیفنک آنجیق بر قسمیدر . چونکہ لوحہ نک ایکی نہایتندہ کوزلہ صرئی اولمایان بعض قاراکلکی شعاعاتک موجود اولدینی دہ اثبات ایدلشددر . قرمزی نہایتہ طول موجلری میلیونندہ 760 میلیمتره ایلہ $\frac{1}{10}$ میلیمتره آراسندہ متحول ماورای احمر (اولترا روژ)، مور نہایتہ ایسہ طول موجلری میلیونندہ 400-20 میلیمتره اولان ماورای بنفشہ (اولترا ویولہ) شعاعات واردر . بوشعاع انواعنک هربری عضویت اوزرینہ خصوصی تأثیر لریبار . بونک ایچون ضیا شعاعاتندن بر شفا عاملی اولہرق استفادہ ایتک ایستہن هرطبیب منفرد شعاع نوعی، بونلرک کوندوز وسنہ ظرفندہ، اووا و یوکسک داغلردہ، دہ کیزدہ، چولده، والحاصل مختلف منطقه لردہ و مختلف مدتہ اورولوژی شرائطی تحتندہ متحول اولان قوۂ انشعاعیہ سی (شدتی) طائیفی مجبوریتندہ در . اساس اعتباریلہ شعاع نوعی طول موجه، قوۂ انشعاعیہ کونشک عین موقعہ کی یوکسکلکده و آتموسفیرک ماییتہ، قالینلغہ و شفافیتنہ تابعدر .

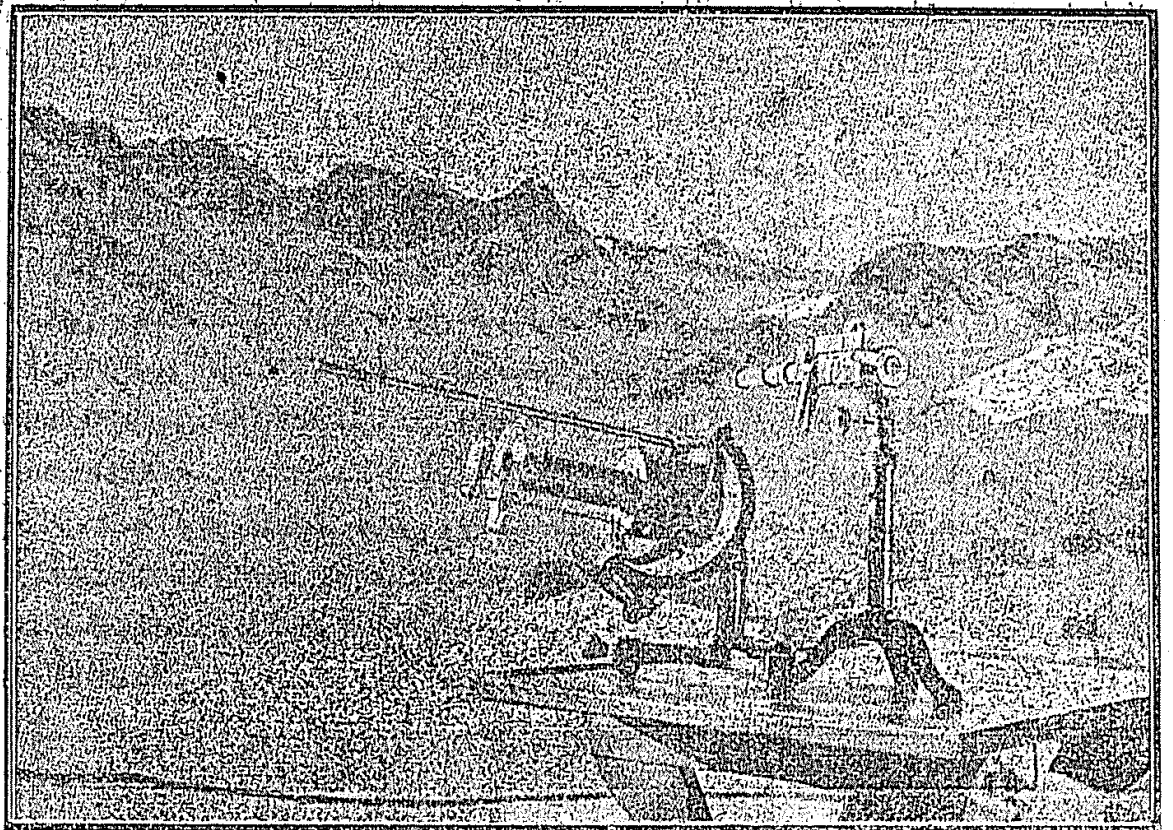
(داووس) دہ فیزیکی ونہ تہ اورولوژی رصدخانہ سنک انشعاعات تدقیقاتہ مخصوص پلات فورمی

کونش طیفنک صرئی قسمنک پارلائق شدتی فیزیقده مستعمل بعض نورمال پارلائقفلر (هفندر

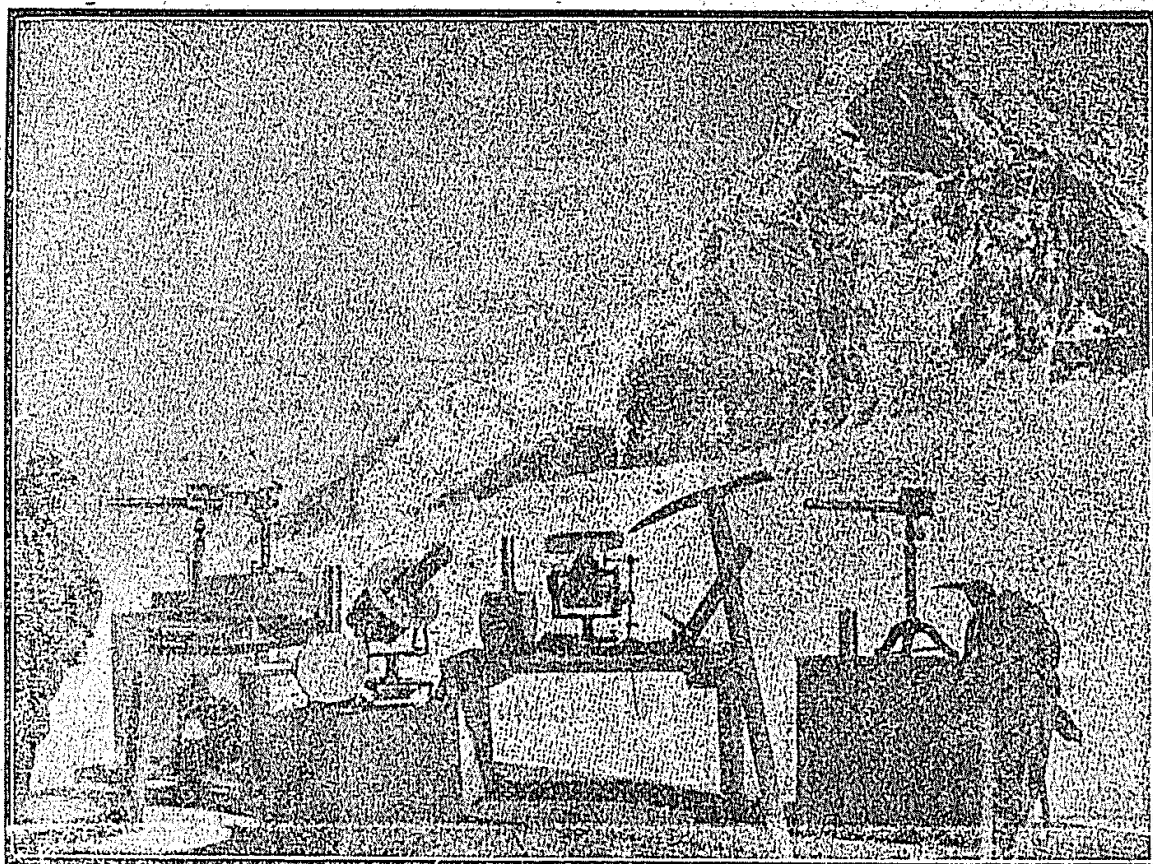

اسوپیره داغلرته آجیق هوا مکتبی

شعاعات کره ارضه واصل اولمازدن اول هوا نسیمیدن کچمک مجبوریتنده در . هوا نسیمی نوعاً سوز کچ وظیفه سنی ایفا ایدهرک شعاعات هیئت عمومیه سندن بر قسمی آیرر . بو حالده یکدیگرندن تماماً آیری ایکی حادثه جریان ایدهر : بو حادثه لرا انتشار و امتصاص نامی آیرر . هواده محتوی بولونان جسیات غیره وبالذات هوا موله کوللری انتشار حادثه سنی تولید ایدهر . شعاعات طول موجلری نه قدار کوچک اولورسه انتشارده او قدار قوتلی اولور . جسیات کندیلرینه اصابت ایدهن شعاعات طول موجنه نسبتله یک کوچک ، یعنی هوا یک صاف اولورسه انتشار طول موجک دردنجی اسمی ایله معکوساً متناسبدر (Rayleigh قانونی) ، بونک ایچون ماوی ، ویوله و اولترایویوله شعاعات اک قوتلی بر درجه ده طاغیتیلیر . بو سببدن دولای هوا نه قدار صاف اولورسه ساده او قدار

(آرورا) رصدخانه سنده کوموش صفیحه لی پیر هه لیومتره (صوله) و میخه لزونک بی مه تال آفتینبو متره سی (صاغده)

(یونخ فراویوخ) داغلرینه چیقان علمی برهیئتک انشعاعات مساحه سی

جلدک یاغاسی کبی اعراض حصوله کلیر . صاغلام انسانده جلد و عضویت بالطبع کونش شعاعاتک قوت ونوع اعتباریلر تحوله واسع میقاسده الطباق اتمک قابلیت حائزدر . جلد آلیشیق اولمادینی اولترایویوله شعاعات ایله تنبیه ایدیلنجه (پیغمه نت = Pigment) تشکیل ایدهر . بو حالده جلدک بشره سنده کی جیره لرده اسمر قرمزیمتراق برماده مولونه حصوله کلیر . بوماده ، اوزهرینه اصابت ایدهن اولترایویوله شعاعاتی بلع اتمک و کندیلرینی بو صورتله متباقی عضویت ایچون ضرر ویرمیه جک بر حاله قویق کبی بر قابلیت ایله ممتازدر . دوغروندن دوغروبو کونشک شعاعاته تابع طومتی صورتیلر تداوی یایقی اصولندن ماعدا بویوک بر اهمیتی حائز اولان دیگر بر انشعاع داها واردرکه بوکاده « انشعاع سانی » نامی ویریلیر . کونشک کوندردیکی

KIR MÜSAFIRHANESİ

Yeşil pancurlarına kuş kanatları vurur .
Cıvıltılı bir hava odaları doldurur ;
Dagıtır kapıdaki asma filizlerini.

Yanlardan akan suya gölge verir kavaklar ;
Yollar, düşen bir mendil gibi göysünde saclar
İki atla çekilen araba izlerini .

Gelir kapıya kadar söyüdler sıra, sıra;
uzun yollarda gölge arayan kadınlara
Bir yeşil baş örtüsü gibi açılır çamlar .

Bu evin balkonları ay çiçeklerinden-dir;
Pençereye konulmuş bir saksı ka dar şen-dir
Agaçlarda yeşile bakar kızıl akşamlar...

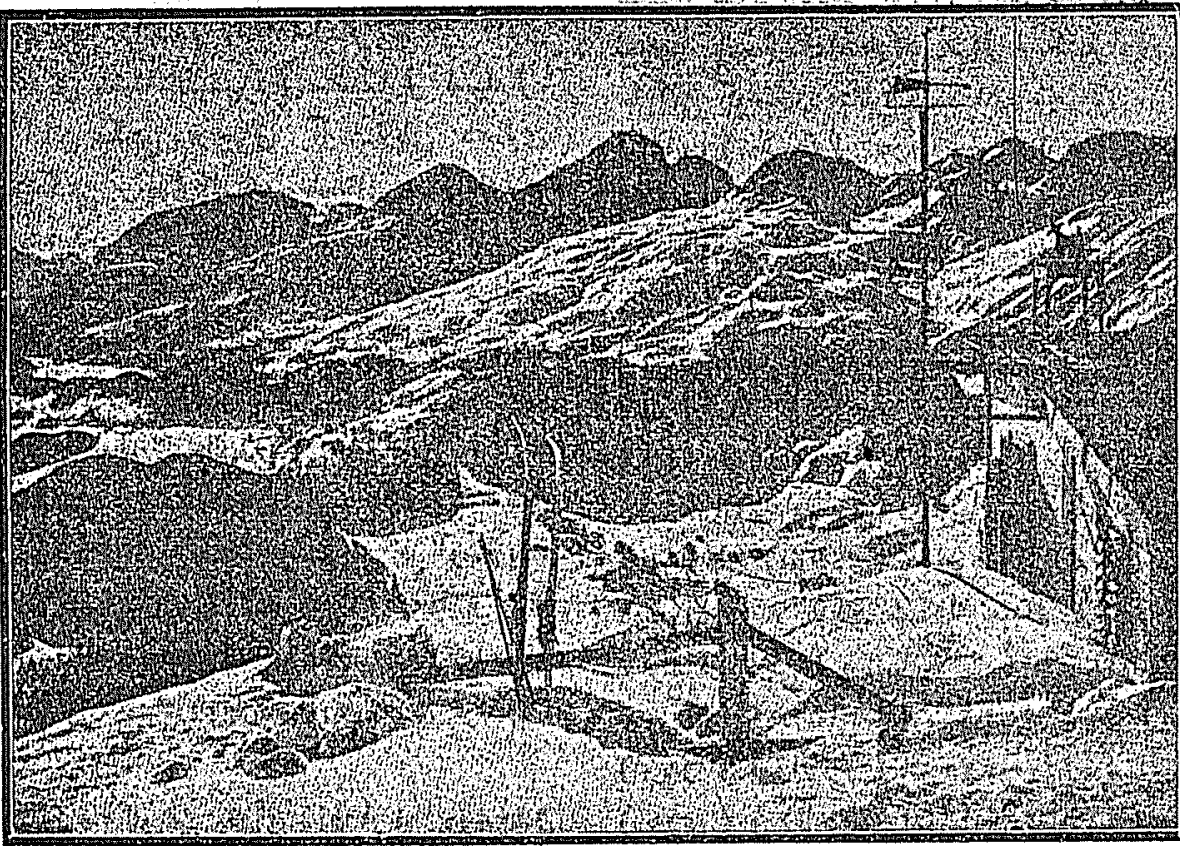

Kuşlar bile bulamaz burda arasalar da,
Kuytulara gömülü ağaçdan masalarda
Bir bardaktan içenler gibi öpüşenleri.

Altın gözlükleri-yle sevimli bir ihtiyar,
İki kat iyilerek ta uzaktan karşılar
Buraya düşenleri, buraya düşenleri;

Sabri Es'ad

(سن مورتیس) جوارنده کی برداغ اوزه رنده ترصد استاسیونی

فضله ماوی کورونور. کونشک منتثرضیاسی دولامباجلی
بولاردن تکرار کوزمه ورود ایدەر .
بوعبارله ضیای سائی نك دخی تکمیل عضویات
ایچون فوق العاده اهمیتلی اولان اولترا وییوله شعاعات
نقطه نظرندن بالخاصه زئینکین اولماسی لازم کلیر .
امتصاص حادثه سنده ایسه معین بعض شعاع انواعی
آتموسفیرک دون طبقه لرنده بالخاصه اوزون موجهلی
ماورای احمر شعاعاتی صو بخاری و حامض قاربون
واسطه سیله ، یوکسک طبقه لرده ایسه داها زیاده
قیصه موجه لیلر (اوزون = Ozon) تشکلی نتیجه .
سنده مص ایدیلرک کونش شعاعاتدن خارج قالیرلر .
بوندن ماعدا شعاعاتک آتموسفیر داخلدن قطع
ایتدیکی مسافه نه قدار اوزون اولورسه قیصه موجهلی
ماوی ، وییوله واولتراوییوله ضیا اعتباریله اونستده
فقیرله شیرلر . بوندن دولای کونش اقدن بولوندینی
زمان قزمیسی کورونور. کونشک انشعاع نه رژیسی ده
شدت اعتباریله کونشک سمانده کی موقعنک ارتفاعنه
تابعدر . بناء علیه قیشین کونک عین ساعتده کونشک
اولتراوییوله شعاعات اعتباریله زئینکینکی وشدتی یازین
اولدیغندن داها آزددر . چونکه یازین کونش افقک
اوزه رنده داها یوکسکده بولونور . مع هذا یوکسک
داغلرده قیش و یاز آراسنده کی اولتراوییوله انشعاعاتی
فرق وادیلرده اولدیغندن داها کوچوکدر . چونکه
کونشک شعاعاتی اصرار ایدن هوا یی نسیمی نك
قالینلی اوقادار بوبوک اولمادینی کی هوا داها فضله
اصرار ایتدیریمی در . یوکسک داغلرده کونشک
اولتراوییوله شعاعات اعتباریله وادیلردن دها زئینکین
اولماسی هوانک قابلیت اصراریه سنک حائز اولدینی

استفاده ایتدی بیلیمشدر . مع مافیه شو جهتی عرض
ایتمک لازمدرکه بولنداوی والستطه سی خسته یی
حاضر لامادن وشدتی بردرجه ده قوللاقی منفعت یرینه
مضرت تولید ایدمیلیر . بالخاصه وجودی چیرچینلاقی
بر حالد کونشک شعاعانه عرض ایتکده چوق
احتیاطلی اولتی لازمدر .

دوقنور

هویره الرافیه

اهمیتی اراده ایدەر . بو قابلیت بلا انقطاع یازدن قیصه
دوغرو تر اید و قیشدن یازه دوغرو تناقض ایدەر .
کره ارضدن داها اوزاق اولان ایلک بهار
کونشک ارضه داها یاقین اولان صوک بهار کونشندن
کوندوزک عین ارتفاعلرده اولتراوییوله ضیا اعتباریله
داها فقیر اولماسی بوندن ایلری کلیر .
بوصورتله علم اوزون و یوروجی تدقیقات نتیجه سنده
کونشک ضیاسندن مضطرب بشریتی تداوی ایتک
ویکیرجه انسانه یکی و صحتی بر حیات و یرمک خصوصنده